

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»

код ЄДРПОУ 43296244

Н А К А З

24.09.2025

Київ

№ 197 - аг

**Про внесення змін до наказу від 18.08.2025 № 166-аг
«Про затвердження інструктивно-методичних
рекомендацій щодо проведення апробації
підручників для 1-3 класів закладів загальної
середньої освіти, адаптованих рельєфно-крапковим
шрифтом та збільшеним шрифтом для закладів
освіти, в яких навчаються діти з порушенням зору, у
2025 році»**

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 22.08.2025 № 1169 «Про внесення змін до графіка проведення апробації підручників для 1-3 класів закладів загальної середньої освіти, адаптованих рельєфно-крапковим шрифтом та збільшеним шрифтом для закладів освіти, в яких навчаються діти з порушенням зору, в 2025 році (II етап)», враховуючи зміни в термінах проведення апробації,

НАКАЗУЮ:

1. Викласти в новій редакції Інструктивно-методичні рекомендації щодо проведення апробації підручників для 1-3 класів закладів загальної середньої освіти, адаптованих рельєфно-крапковим шрифтом та збільшеним шрифтом для закладів освіти, в яких навчаються діти з порушенням зору, у 2025 році, затверджені наказом державної установи «Український інститут розвитку освіти» від 18.08.2025 № 166-аг, що додаються.

2. Контроль за виконанням цього наказу покладено на першого заступника Оксану ФЕДОРЕНКО.

В. о. директора

Юлія ПОГРЕБНЯК

**Інструктивно-методичні рекомендації щодо проведення апробації
підручників для 1-3 класів закладів загальної середньої освіти,
адаптованих рельєфно-крапковим шрифтом та збільшеним шрифтом для
закладів освіти, в яких навчаються діти з порушенням зору, у 2025 році**

Вступ

Ці інструктивно-методичні рекомендації розроблені для забезпечення якісної та об'єктивної апробації підручників для 1-3 класів закладів загальної середньої освіти, адаптованих рельєфно-крапковим шрифтом та збільшеним шрифтом для закладів освіти, в яких навчаються діти з порушенням зору, у 2025 році (далі – підручники).

Метою апробації є процес дослідження якості адаптованих підручників, їх відповідності запитам учасників освітнього процесу з метою вдосконалення.

Загальні положення

Механізм проведення апробації, як одного з інструментів підтвердження якості навчальної літератури, регулюється низкою нормативних актів, зокрема: статтями 64, 65, 75 Закону України «[Про освіту](#)» (далі - Закон). Законом визначено, що центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки:

- стаття 64: організовує здійснення експертизи та апробації навчальної літератури для закладів дошкільної та загальної середньої освіти, а також визначає види навчальної літератури, що підлягають експертизі та апробації;

- стаття 65: організовує здійснення експертизи та апробації навчальної літератури для здобуття спеціалізованої освіти;

- абзац сьомий частини 4 статті 75 Закону: навчальна література, що видається (повторно видається) за рахунок коштів державного бюджету для використання в освітньому процесі в закладах дошкільної та повної загальної середньої освіти, відбирається за конкурсом на основі вибору закладів освіти, здійсненого педагогічними працівниками таких закладів освіти у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, та має пройти апробацію у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;

- наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Порядку проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти» від 13 червня 2024 року № 845 (далі-Порядок), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 липня 2024 р. за № 1091/42436. Відповідно до «Порядку проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти» апробація підручників/посібників для закладів загальної середньої освіти (далі –

апробація) - це процес дослідження якості підручників/посібників, їх відповідності запитам учасників/учасниць освітнього процесу з метою вдосконалення;

- наказом Міністерства освіти і науки України «Про апробацію підручників для 1-3 класів закладів загальної середньої освіти, адаптованих рельєфно-крапковим шрифтом та збільшеним шрифтом для закладів освіти, в яких навчаються діти з порушенням зору у 2025 році (II етап)» від 07 серпня 2025 року № 1118. Відповідно до наказу МОН від 07.08.2025 № 1118 організаційні та науково-методичні заходи щодо апробації навчальної літератури здійснює Державна установа «Український інститут розвитку освіти» (далі - УІРО);

- наказом Міністерства освіти і науки України від 22.08.2025 № 1169 «Про внесення змін до графіка проведення апробації підручників для 1-3 класів закладів загальної середньої освіти, адаптованих рельєфно-крапковим та збільшеним шрифтом, для закладів освіти, в яких навчаються діти з порушеннями зору, в 2025 році (II етап)».

Терміни проведення

Апробація підручників для 1-3 класів, адаптованих рельєфно-крапковим шрифтом та збільшеним шрифтом для закладів освіти, в яких навчаються діти з порушенням зору, у 2025 році, **складається з II етапу, який розпочинається з 09 жовтня 2025 року та триває до 30 жовтня 2025 року.**

Вимоги до педагогічних працівників, які беруть участь в апробації

Апробувати адаптовані підручники можуть педагогічні працівники відповідного навчального предмета або інтегрованого курсу, які мають педагогічний стаж не менше трьох років.

НЕ може брати участь в апробації особа, яка має конфлікт інтересів відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та/або які притягалися до відповідальності за корупційні правопорушення. Особа не може брати участь в апробації, якщо вона:

- є автором/авторкою підручника, що апробується;
- має родичів або близьких осіб - авторів/авторок підручника;
- має родичів або близьких осіб - ініціаторів апробації.

Педагогічний працівник одночасно може проводити апробацію не більше двох адаптованих підручників, проте не більше одного підручника з кожної назви. *Наприклад, учитель/вчителька може апробувати «Українська мова та читання» підручник для 2 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Іваненко І. І.), в одному класі та «Українська мова. Буквар» підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Петренко П.П.) в іншому класі.*

Участь учителя/вчительки в апробації враховується під час проходження його/її атестації як «участь у процедурах і заходах, пов'язаних із забезпеченням якості освіти та впровадженням інновацій, педагогічних новацій і технологій у

системі освіти»¹ (наказ Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 №805).

Порядок проведення апробації Авторам та видавцям

Автори/авторки, авторські колективи й видавці, які виявили бажання взяти участь в апробації, подають до **22 вересня 2025 року** заяву, яка заповнюється виключно через онлайн-форму, розміщену за адресою: https://script.google.com/macros/s/AKfycbzscSdqMhqFodtZ_DOMYIstdb8pWVaCYqStKMNXh8otD2yJZY_IbvvrD6OAWpfjic/exec, та додаткові матеріали. Після заповнення форми автоматично генерується заява у форматі pdf. Заяву необхідно роздрукувати, засвідчити оригінальним підписом керівника та печаткою, що використовується для підтвердження справжності його підпису.

Крім заяви, ініціатор апробації подає до УІРО:

відомості про авторів [прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), місце проживання, електронна адреса, місце роботи, посада, науковий ступінь (за наявності), вчене звання (за наявності), номери контактних телефонів];

електронну версію адаптованого підручника з переліку назв підручників, з яких оголошується апробація;

документ, який підтверджує згоду правовласника на адаптацію підручника;

аудіосупровід (у разі його наявності);

документ або його копію, що підтверджує проходження експертизи відповідним адаптованим підручником.

Пакет документів можна подати одним із способів:

1. Оригінали документів, підписані КЕП. (За визначенням підпункту 23 пункту 1 розділу 1 Закону України «Про електронні довірчі послуги», КЕП (кваліфікований електронний підпис) накладається за допомогою особистого ключа у застосунках ДІА, Приват 24 (або веб-портал Дія, веб-версія Приват 24). У разі потреби, можна використати інструкцію [Підписання ЕЦП](#). Якщо директор має КЕП, то сканкопії документів (заява, відомості про авторів та документ/документи, що підтверджують володіння виключним майновим правом на використання підручника/ів, документ, який підтверджує згоду правовласника на адаптацію підручника, документ або його копію, що підтверджує проходження експертизи відповідним підручником), подаються одним пакетом на електронну адресу УІРО: info@uied.org.ua.

2. Якщо директор не має змоги засвідчити пакет документів КЕП, то оригінали подаються особисто або надсилаються на поштову адресу УІРО: вул. Митрополита Василя Липківського, 36, Київ, Україна, 03035 або на адресу відділення Нової пошти № 55 м. Києва, отримувач Сацункевич С. В., тел.: 0672318214.

Електронна версія адаптованого підручника або його частина подається шляхом надання працюючого лінку, який забезпечує доступ до відповідних навчальних матеріалів. Аудіосупровід (у разі його наявності) до адаптованого підручника повинен мати такі технічні характеристики: формат — mp3, бітрейт

¹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-22#Text>

не менше ніж 192 kbps, частота не менше ніж 32 kHz, кількість каналів — стерео (stereo) або об'єднане стерео (joint stereo).

Матеріали, які надійшли з порушенням вимог, зазначених у пунктах 1 – 5 розділу III наказу МОН України «Про затвердження Порядку проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти», повертаються ініціатору апробації протягом 5 робочих днів із дати їх надходження із зазначенням причин такого повернення.

Подані на апробацію у 2025/2026 н. р. адаптовані підручники для спеціальних закладів загальної середньої освіти розміщуються на сайті УІРО. Учасники/учасниці освітнього процесу, батьки, громадські організації та інші зацікавлені особи можуть ознайомитися з ними за покликанням: <https://uied.org.ua/aprobacziya>.

Для закладів освіти та вчителів-апробаторів

Апробація навчальної літератури проводиться за її електронними версіями, які розміщуються на сайті УІРО за [покликанням](#).

Спеціальні заклади загальної середньої освіти (далі по тексті - СЗЗСО), що мають намір взяти участь в апробації підручників для 1-3 класів адаптованих рельєфно-крапковим шрифтом та збільшеним шрифтом для дітей з порушенням зору, у 2025 році, до **03 жовтня 2025 року** подають:

1. Заяву від СЗЗСО, яка заповнюється керівником виключно через онлайн-форму, розміщену за покликанням:

https://script.google.com/macros/s/AKfycbxbm678Z_mcaEyA-uzT2Wkzy1XInn3sE3o6QXNwrMyAXjmCrZeaOl91aQsyv7SAhIgK2JQ/exec.

Після заповнення форми заява автоматично генерується у форматі pdf та надсилається на вказану у заяві СЗЗСО електронну адресу. Заяву необхідно роздрукувати, засвідчити оригінальним підписом керівника та печаткою, що підтверджує справжність його підпису.

2. Заяву вчителя/вчительки, який/яка беруть участь в апробації ([додаток 1](#));

3. Згоду вчителя/вчительки, який/яка бере участь в апробації, на обробку персональних даних ([додаток 2](#)).

Пакет документів необхідно надіслати до УІРО одним із способів:

1. Оригінали документів, підписані КЕП. (За визначенням підпункту 23 пункту 1 розділу I Закону України «Про електронні довірчі послуги», КЕП (кваліфікований електронний підпис) накладається за допомогою особистого ключа у застосунках ДІЯ, Приват24 (або веб-портал Дія, веб-версія Приват 24). У разі потреби, можна використати інструкцію [Підписання ЕЦП](#).

Якщо директор має КЕП, то сканкопії усіх документів (згенерована заява від СЗЗСО та додатки (заява вчителя/вчительки, згода вчителя/вчительки, на обробку персональних даних) подаються одним пакетом на електронну адресу УІРО info@uied.org.ua

2. Якщо директор не має змоги засвідчити пакет КЕП, то документи подаються таким чином: згенерована заява від СЗЗСО відповідно до вимог, зазначених вище, та підписані оригінали документів (заява вчителя/вчительки, згода вчителя/вчительки, на обробку персональних даних), надсилаються на поштову адресу УІРО (вул. Митрополита Василя Липківського, 36, Київ,

Україна, 03035) або на адресу відділення Нової пошти (№55 м. Київ, отримувач Сацункевич С.В., тел.: 0672318214).

До **08 жовтня 2025 року** на сайті УІРО буде оприлюднено наказ з відповідним переліком закладів загальної середньої освіти та підручників, що будуть брати участь в апробації.

Під час апробації вчитель/вчителька досліджує якість адаптованих підручників відповідно до принципів об'єктивності та неупередженості.

З 09.10.2025 р. по 30.10.2025 р. проходить II етап апробації. Педагогічні працівники ознайомлюються з адаптованими підручниками, які вони обрали за [покликанням](#), та надають зворотний зв'язок щодо їх якості у формі опитування за [покликанням](#). *Звертаємо увагу, що форма буде доступна для заповнення після 15 жовтня (форма заповнюється виключно в електронній версії).*

Спеціальний заклад загальної середньої освіти до **28 жовтня 2025 року** надсилає скан-копії оригіналів *висновків педагогічних працівників щодо якості посібника*, його відповідності запитам учасників освітнього процесу з підписом педагогічного працівника ([додаток 3](#)) *та загальний висновок про проходження апробації* ([додаток 4](#)) на електронну адресу УІРО: info@uied.org.ua.

Водночас до **28 жовтня 2025 року** керівник спеціального закладу загальної середньої освіти до надсилає до УІРО оригінали зазначених вище документів ([додаток 3](#), [додаток 4](#)) з оригінальними підписами директора та педагогічних працівників, які проводили апробацію, засвідчені відтиском печатки, що підтверджує справжність його підпису, на поштову адресу державної установи «Український інститут розвитку освіти» (вул. Митрополита Василя Липківського, 36, м. Київ, 03035) або на відділення Нової пошти (№ 55 м. Київ, отримувач Сацункевич С.В., тел.: 0672318214).

Зауважимо, що документи пересилаються за рахунок закладів загальної середньої освіти, при пересиланні Укрпоштою - рекомендованим листом.

ДОДАТОК 1

Директору

(назва закладу загальної середньої освіти)

(власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

вчителя

(прізвище, ім'я, по батькові)
(тел. +38*****,
ел. пошта: *****@***.***)

ЗАЯВА

Прошу призначити мене педагогом, який забезпечуватиме апробацію таких підручників:

(прізвище та ініціали автора/авторів, повна назва підручника, назва видавництва)

Підписуючи цю заяву, я підтверджую, що ознайомлений/на із Порядком проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти. У своїй діяльності під час апробації зобов'язуюсь дотримуватись таких принципів: незалежності, професійності, об'єктивності, неупередженості. Використовуючи навчальну літературу, зобов'язуюся дотримуватись авторських і суміжних прав.

Повідомляю, що на момент підписання цієї заяви у мене відсутній потенційний або реальний конфлікт інтересів, який впливав би на реалізацію порядку апробації навчальної літератури. Я не є автором (співавтором) підручників, поданих на апробацію, ініціатором апробації та/або їх близькою особою.

У випадку, якщо я дізнаюсь, що у мене виник потенційний або реальний конфлікт інтересів, зобов'язуюсь негайно про це повідомити безпосереднього керівника та державну установу «Український інститут розвитку освіти».

Дата

(Підпис)

ДОДАТОК 2

В. о. директора
державної установи
«Український інститут розвитку освіти»
Юлії ПОГРЕБНЯК
Корнійчук Олени Василівни
учительки української мови та літератури

ЗГОДА

на збір та обробку персональних даних

Я, Корнійчук Олена Василівна, 16.04.1984 року народження, місце проживання зареєстровано за адресою: Житомирська область м. Бердичів, вул. Шевченка 25-а, кв.72, шляхом підписання цього тексту, відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» (далі – Закон) надаю згоду державній установі «Український інститут розвитку освіти» на обробку, використання й поширення моїх персональних даних з метою забезпечення моєї участі в апробації навчальної літератури. Зобов'язуюся у разі зміни моїх персональних даних подати у найкоротший строк уточнену достовірну інформацію та оригінали відповідних документів для оновлення моїх персональних даних.

25 серпня 2025 року

Корнійчук О. В.

Висновок
щодо якості підручника, його відповідності запитам
учасників освітнього процесу

(*назва підручника відповідно до Переліку навчальної літератури, яка
проходитиме апробацію, автори*)

(*посада педагогічного працівника, повна назва спеціального закладу загальної
середньої освіти*)

(*прізвище, ім'я, по батькові педагогічного працівника*)

1. Пропозиції і коментарі до підручника, які потрібно **обов'язково виправити** (із зазначенням конкретних позицій — номери параграфів, сторінок, завдань тощо)
2. Побажання щодо покращення підручника:
3. Успішні педагогічні знахідки підручника (декілька прикладів):
4. Інші побажання від педагогічних працівників (тут можуть бути і узагальнені результати опитування батьків):

Дата

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові педагогічного працівника)

Загальний висновок

назва спеціального закладу загальної середньої освіти (в родовому відмінку)
 про проходження апробації підручників для 1-3 класів закладів загальної
 середньої освіти, адаптованих рельєфно-крапковим шрифтом та збільшеним
 шрифтом для закладів освіти, в яких навчаються діти з порушенням зору,
 у 2025 році

Рішення Педагогічної ради №_____ від _____

1. Заслухали висновок/висновки щодо якості підручника/підручників,
 його/їхньої відповідності запитам учасників освітнього процесу

№	Назва підручника (вказати назву посібника відповідно до Переліку навчальної літератури, яка проходить апробацію)	Прізвище, ім'я, по батькові педагогічного працівника, який провів апробацію	Підпис педагогічного працівника	Рішення педагогічної ради (пропонувати до використання в освітньому процесі/ не пропонувати до використання в освітньому процесі/ пропонувати до використання в освітньому процесі за умови доопрацювання)

2. Затвердити висновок/висновки педагогічних працівників щодо якості підручника/підручників, їхньої відповідності запитам учасників освітнього процесу, які додаються.

Прізвище, ім'я, по батькові керівника (заступника керівника) закладу загальної середньої освіти

Посада

Дата

Печатка

Підпис